

@orastynkkynen

Ilmastokriisi muuttaa kaiken

Oras Tynkkynen 8.10.2018

**Miksi ilmastokriisi
muuttaa kaiken?**

| Sverige

Historiska skogsbränder i Sverige

Violence will rise as climate changes, scientists predict

UC Berkeley researchers pull together data on ancient wars, road rage and more, and conclude that violence may increase between now and 2050 because of higher temperatures and extreme rainfall patterns.

August 01, 2013 | By Monte Morin

Long before scientists began to study global warming, author Raymond Chandler described the violent effects of dry, "oven-hot" Santa Ana winds gusting through the city of Los Angeles.

"Every booze party ends in a fight," he wrote in his 1938 story "Red Wind." "Meek little wives feel the edge of the carving knife and study their husband's necks. Anything can happen."

While social commentators have long suggested that extreme heat can unleash the beast in man, formal study of the so-called heat hypothesis — the theory that high temperatures fuel aggressive and violent behavior — is relatively new. Using examples as disparate as road rage, ancient wars and Major League Baseball, scientists have taken early steps to quantify the potential influence of climate warming on human conflict.

In one paper, researchers held up traffic at a sweltering Phoenix intersection to see whether motorists in cars without air conditioning were more likely to honk in anger than drivers in climate-controlled vehicles. In another, psychologists looked at weather records and Major League Baseball statistics to see whether pitchers were more likely to throw bean balls at opposing batters as the mercury rose.

Still others used data from tree rings in Southeast Asia to gauge the influence of severe drought on the collapse of the once-mighty Angkor kingdom, or analyzed sediment from Middle Eastern seas to determine how desertification influenced the fall of the Akkadian Empire more than 4,000 years ago.

No matter where in the world they looked, and no matter what time period, the researchers said they observed a link between temperature, precipitation and conflict. They calculated that large-scale group conflict could increase between 28% and 56% over the next 37 years, while interpersonal violence could increase between 8% and 16%.

Iraks vattenbrist riskerar att leda till ny terrorism

Vattnet i det så kallade två-flodslandet i Irak sinar. Torkan slår hårt mot både människor och djur. Det har lett till oroligheter och hotar att på sikt leda till förnyat våld. "Det skapar en god grogrund för terrorism", säger Iraks vattenminister Hassan Janabi.

Jesper Sundén

jesper.sunden@svd.se

Tyckte du att det var torrt i Sverige i somras? Det var inget mot hur det var i Irak. I det bördiga området kring Eufrat, där de första jordbruken och städerna en gång växte fram, sinade vattnet. Det tvingade regeringen att förbjuda odling av grödor som kräver mycket vatten: ris, majs, sesam, bomull, hirs, solrosfrön och mungbönor.

Följden blev protester och oroligheter där ilskan över vattenbristen blandades med frustration över korruption och andra samhällsbrister. Många skadades och minst åtta personer dödades.

– Vi var tvungna att ta beslutet att krympa den odlingsbara marken, men det är mycket känsligt, säger Iraks vattenminister Hassan Janabi, som i veckan var i Stockholm på den globala vattenkonferensen World Water Week.

Hassan Janabi berättar att ris är Iraks vanligaste basföda och

att hundratusentals irakier lever av att odla den under sommaren.

– De väntar hela året på de här tre, fyra månaderna då de kan odla riset, och så går det inte att göra det på grund av vattenbristen. Att då plötsligt säga att, ni får inte längre göra det här... Det var ett väldigt tufft beslut.

Vattenbristen slog också hårt mot befolkningen i det stora träsklandet i södra Irak, som nyligen listats som världsarv. Där har människor levt i samklang med träskens unika naturmiljö sedan urminnes tider.

– Invånarna där lever av att föda upp vattenbufflar. Djuren behöver vatten 24 timmar om dygnet, annars dör de, och det är vad som nu har hänt. Massor av människor kan inte leva där längre. Det är väldigt sorgligt, en verklig tragedi, suckar Janabi.

En av orsakerna till den svåra torkan – den värsta sedan 1931 – är den globala uppvärmningen. De senaste 20 åren har medeltemperaturen i Irak höjts med 2 grader och i sommar uppmättes nytt varmere rekord i Bagdad på 51 grader.

En annan orsak är dammbyggen i grannländerna. Janabi, som är vatteningenjör i grunden, berättar att Irak fram till 1980-talet inte kände av någon vattenbrist. Allt vatten som flöt genom Eufrat och Tigris passerade Irak

Iraks vattenminister, Hassan Janabi, oroas över vattenbristen.

Foto: Malin Hoelstad

och ut i Gulfen. Flödet var i stort sett väldigt förutsägbart. På våren när snön smälter i bergen var det mycket vatten, på sommaren mindre.

Allt förändrades när Turkiet och Syrien började bygga dammar uppströms längs Eufrat på 1970-talet. Det påverkade vattentillgången, men vid ungefär samma tid grep Saddam Hussein makten och snart fanns det få som hade tid och ro att fundera så mycket över vattenfrågan.

– Vi styrdes av en diktator som startade krig mot sina grannstater och det internationella samfundet. Om det fanns vatten eller inte var ingen fråga, det enda vi ville var att överleva, säger Janabi.

Med hjälp av dammarna har Syrien och Turkiet tagit fullständig kontroll över Eufrats flöde.

Det har för Iraks del inneburit en 60-procentig minskning av vatten från floden.

Tigris har än så länge varit orörd, men nu hotar färdigställandet av den turkiska Ilisu-dammen att minska även dess flöde kraftigt.

– Vi har länge lidit av krig och vill inte ha strid, men samtidigt kan vi inte sitta tysta när förutsättningen för vårt liv berövas oss gradvis. Så vi diskuterar fredligt med Turkiet och hör positiva tongångar, men än så länge har det inte lett till något resultat på lång sikt.

Däremot har Turkiet varit tillmötesgående genom att ett par gånger ha gått med på att skjuta upp fyllandet av dammen under året, vilket hindrade sommarens vattenbrist att bli ännu värre.

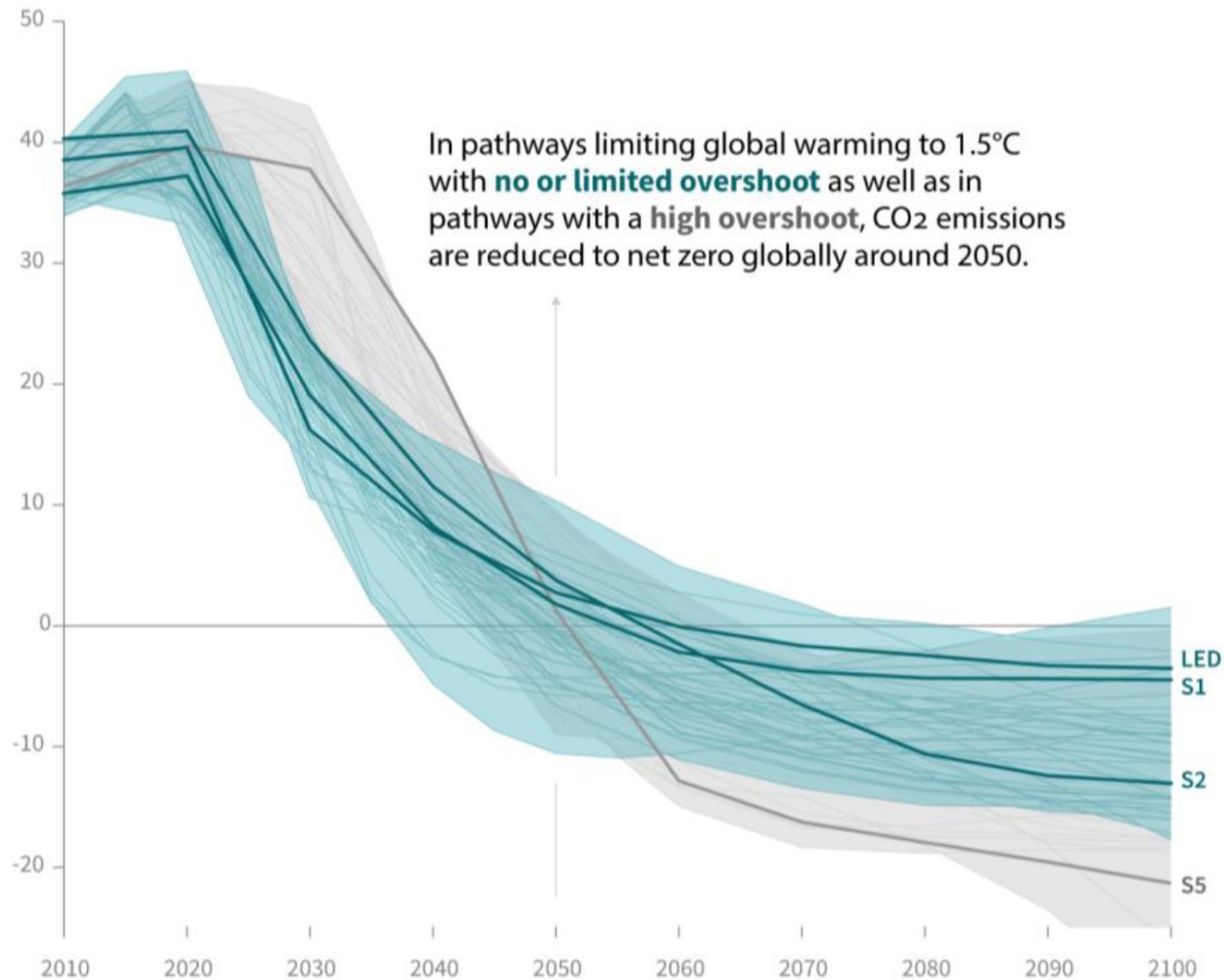
Hassan Janabi känner stark oro för vattenbristens konsekvenser för Iraks framtida utveckling.

– Det sinande vattnet och förlusten av försörjningsmöjligheter hotar hela vår existens. En stor del av Iraks befolkning lever på landsbygden. När de inte längre kan leva där flyttar de till städerna där de tvingas leva som flyktingar under osäkra förhållanden. Det skapar en god grogrund för terrorism – som har särskild dragningskraft på unga som saknar möjligheter och framtidstro. ■

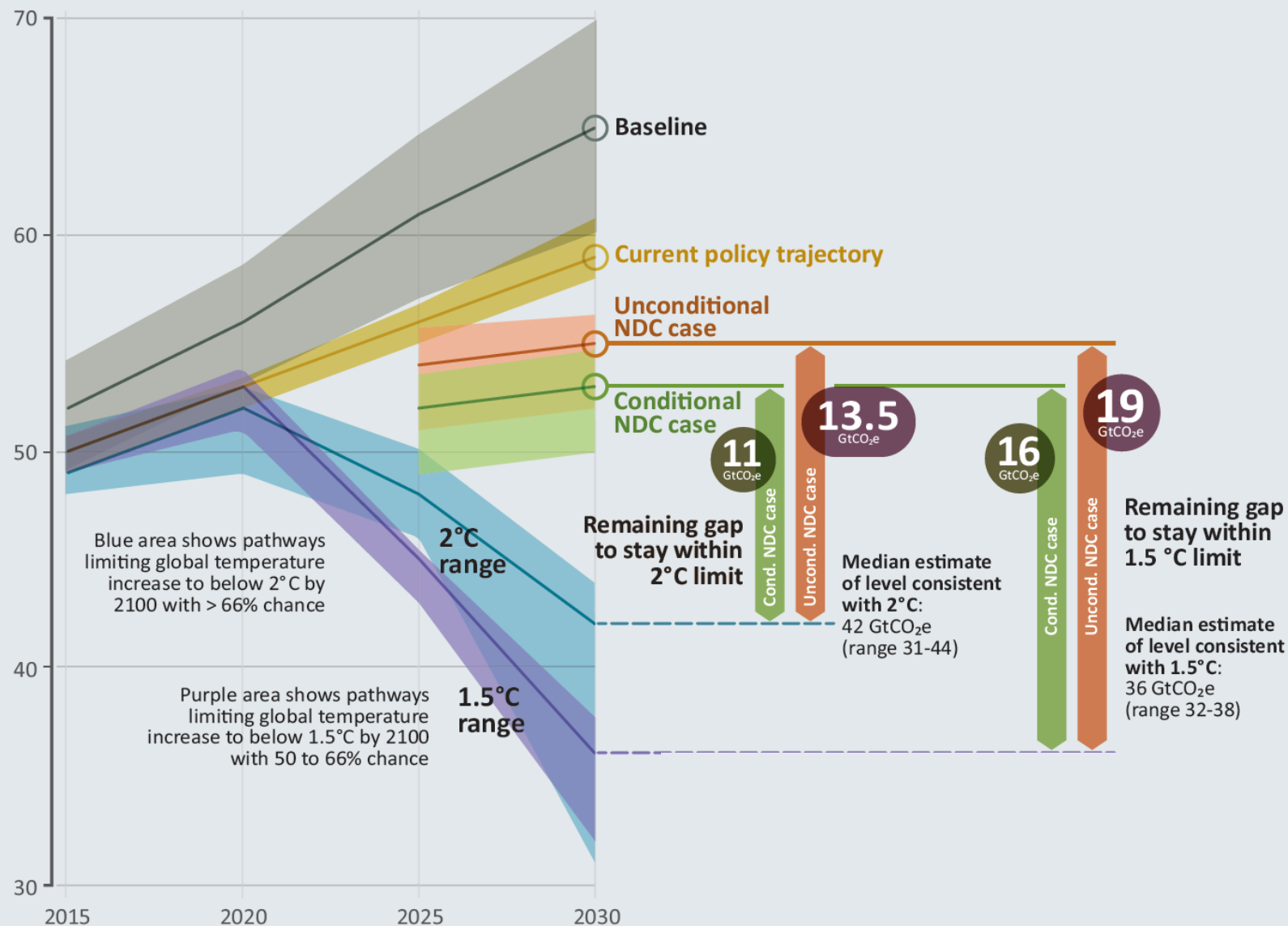
**Mitä ilmastokriisin
ratkaiseminen
edellyttää?**

Global total net CO₂ emissions (four illustrative pathways are highlighted)

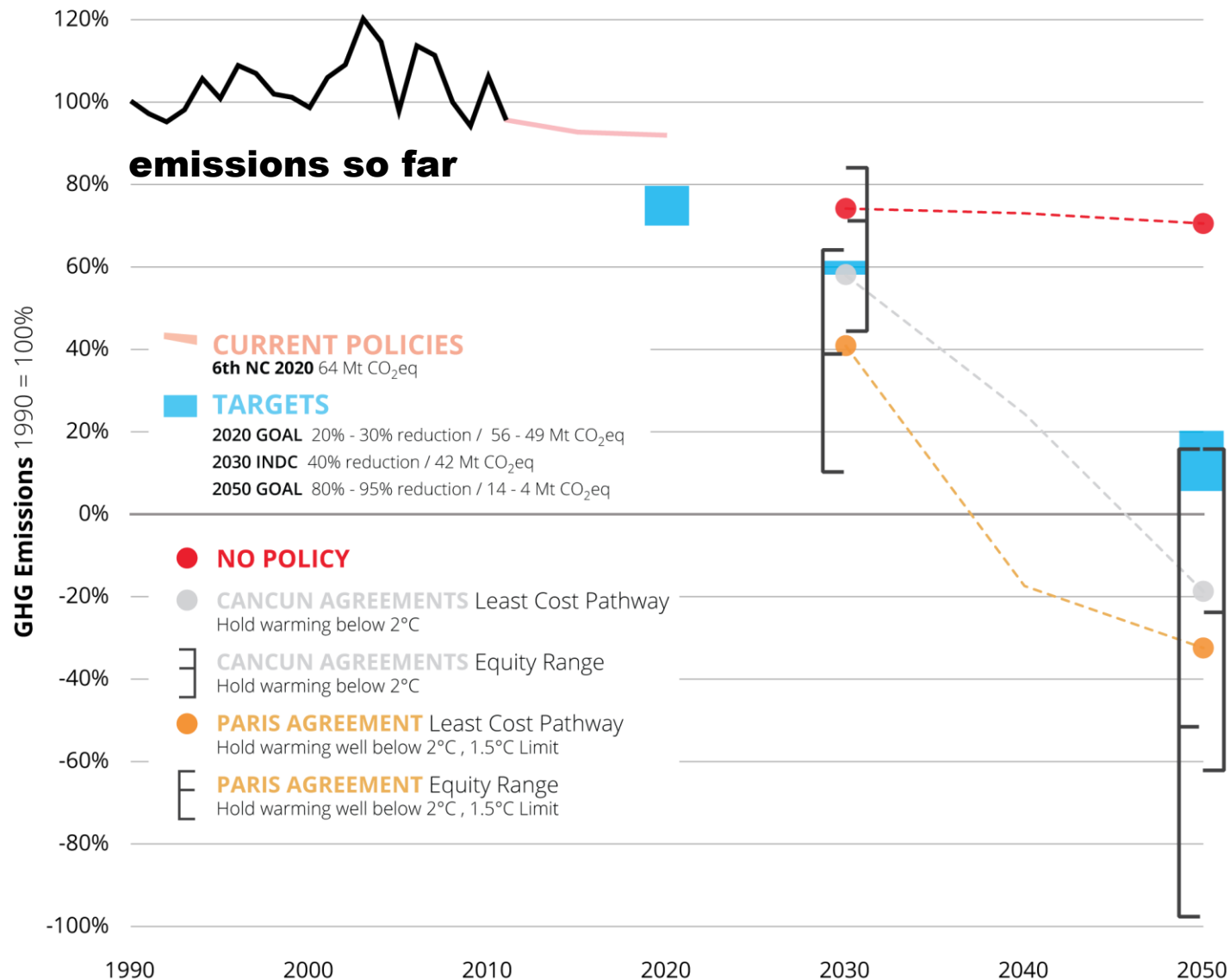
Billion tonnes of CO₂/yr

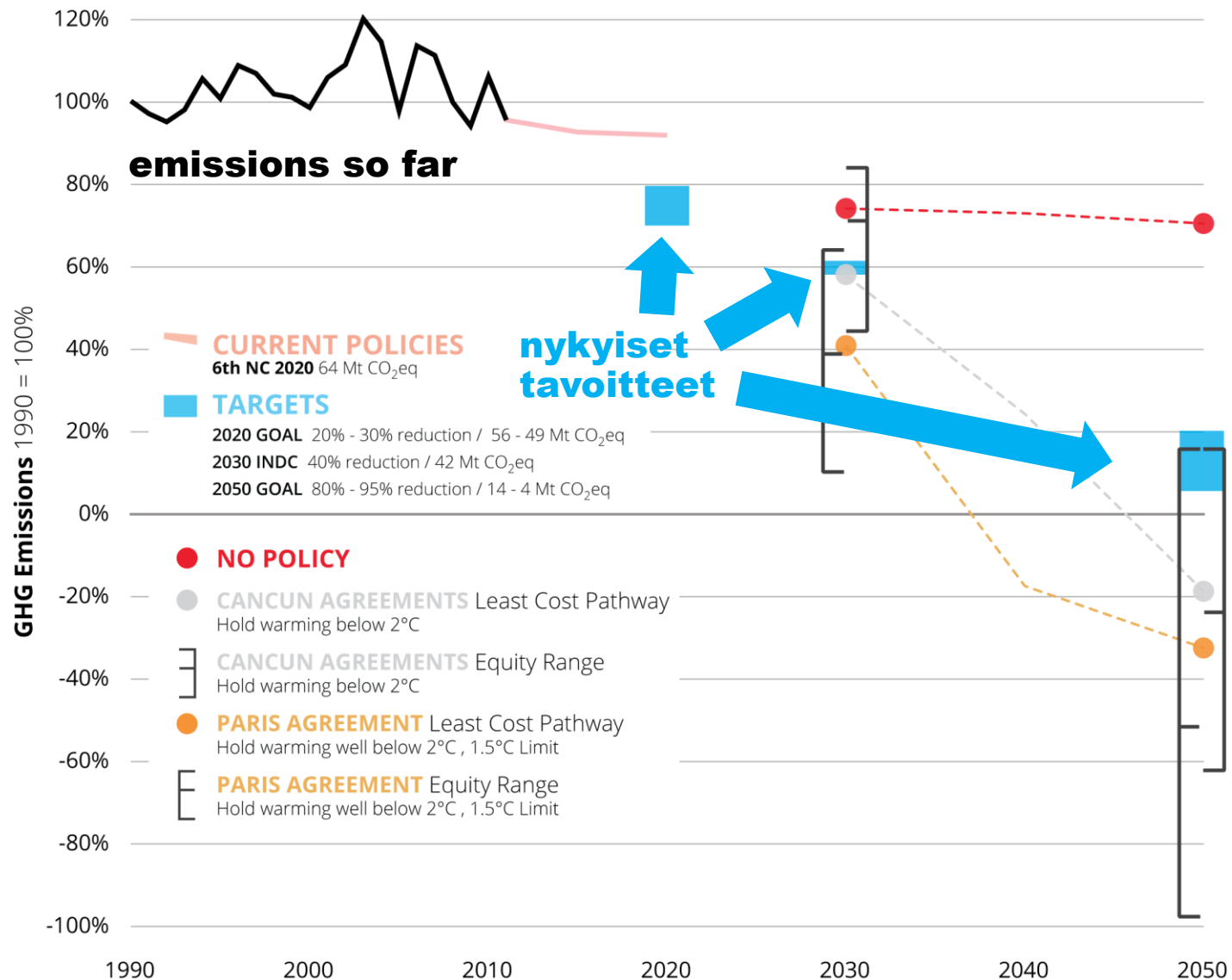
Annual Global Total Greenhouse Gas Emissions (GtCO₂e)

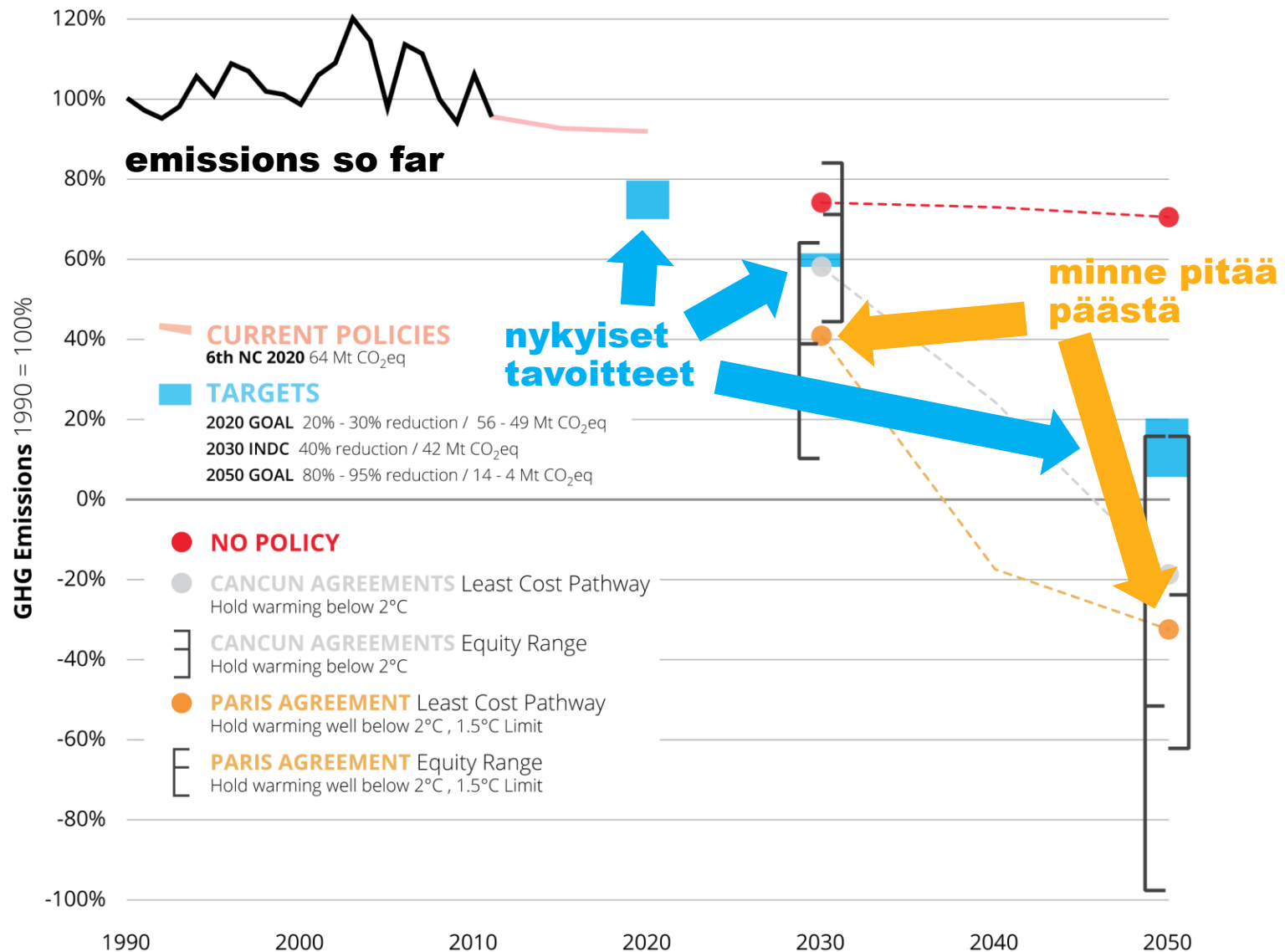
FINLAND Pathways to the Paris Agreement 2050

FINLAND Pathways to the Paris Agreement 2050

FINLAND Pathways to the Paris Agreement 2050

**Miksi ilmastokriisin
ratkaiseminen on
mahdotonta?**

Se **ei** ole mahdotonta...

1 ...luonnontieteellisesti

Se **ei** ole mahdotonta...

1 ...luonnontieteellisesti

2 ...teknisesti

Se **ei** ole mahdotonta...

- 1 ...luonnontieteellisesti
- 2 ...teknisesti
- 3 ...taloudellisesti

Se **ei** ole mahdotonta...

- 1 ...luonnontieteellisesti
- 2 ...teknisesti
- 3 ...taloudellisesti

Se on mahdotonta **poliittisesti**

Mitä muutos saattaisi edellyttää...

- 1 Vähäpäästöisen energian osuus nousee nykyisestä 15 %:sta vuoteen 2050 mennessä 80 %:iin
- 2 Kaikki uudet autot ovat sähköautoja vuodesta 2030 eteenpäin
- 3 Ihmiset muuttavat elämäntapoja: syövät vähemmän lihaa, lentävät vähemmän ja kuluttavat vähemmän
- 4 Vuosisadan puolivälissä 80 % kaikesta lihasta ja munista tuotetaan muuten kuin eläimistä
- 5 Maailman väestö tasoittuu vuosisadan lopussa 7 miljardiin 11 miljardin sijaan

...jos ei haluta laskea negatiivisten päästöjen varaan

A sampling of CDR technologies

Comparative features of three widely discussed, potentially large-scale strategies for carbon dioxide removal (2, 7).

	FOREST AND SOIL STEWARDSHIP	BECCS	DIRECT AIR CAPTURE
Level of engineering complexity	Low	Medium	High
Environmental cobenefits	High	Low	Low
Land area required for large-scale deployment	High	High	Low
Risk of later carbon dioxide release	High	Low	Low
Energy status	~Neutral	Production	Consumption

**Miksi mahdottomasta
pitää tehdä mahdollista?**

Opinion

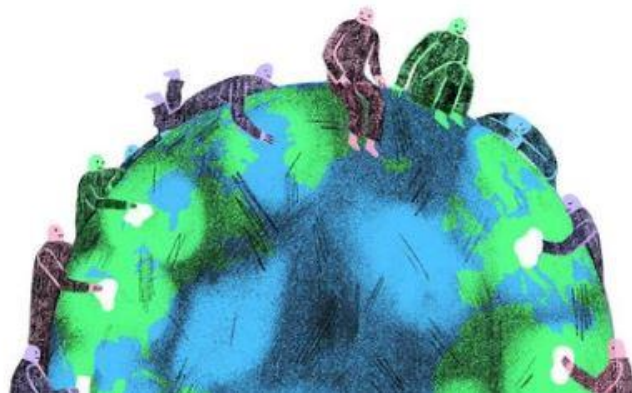
Stopping Climate Change Is Hopeless. Let's Do It.

It begins with how we live our lives every moment of every day.

By Auden Schendler and Andrew P. Jones

Mr. Schendler is a climate activist and businessman. Mr. Jones creates climate simulations for the nonprofit Climate Interactive.

Oct. 6, 2018

Climate change 'will create world's biggest refugee crisis'

Experts warn refugees could number tens of millions in the next decade, and call for a new legal framework to protect the most vulnerable

Matthew Taylor

Thu 2 Nov 2017
06.01 GMT

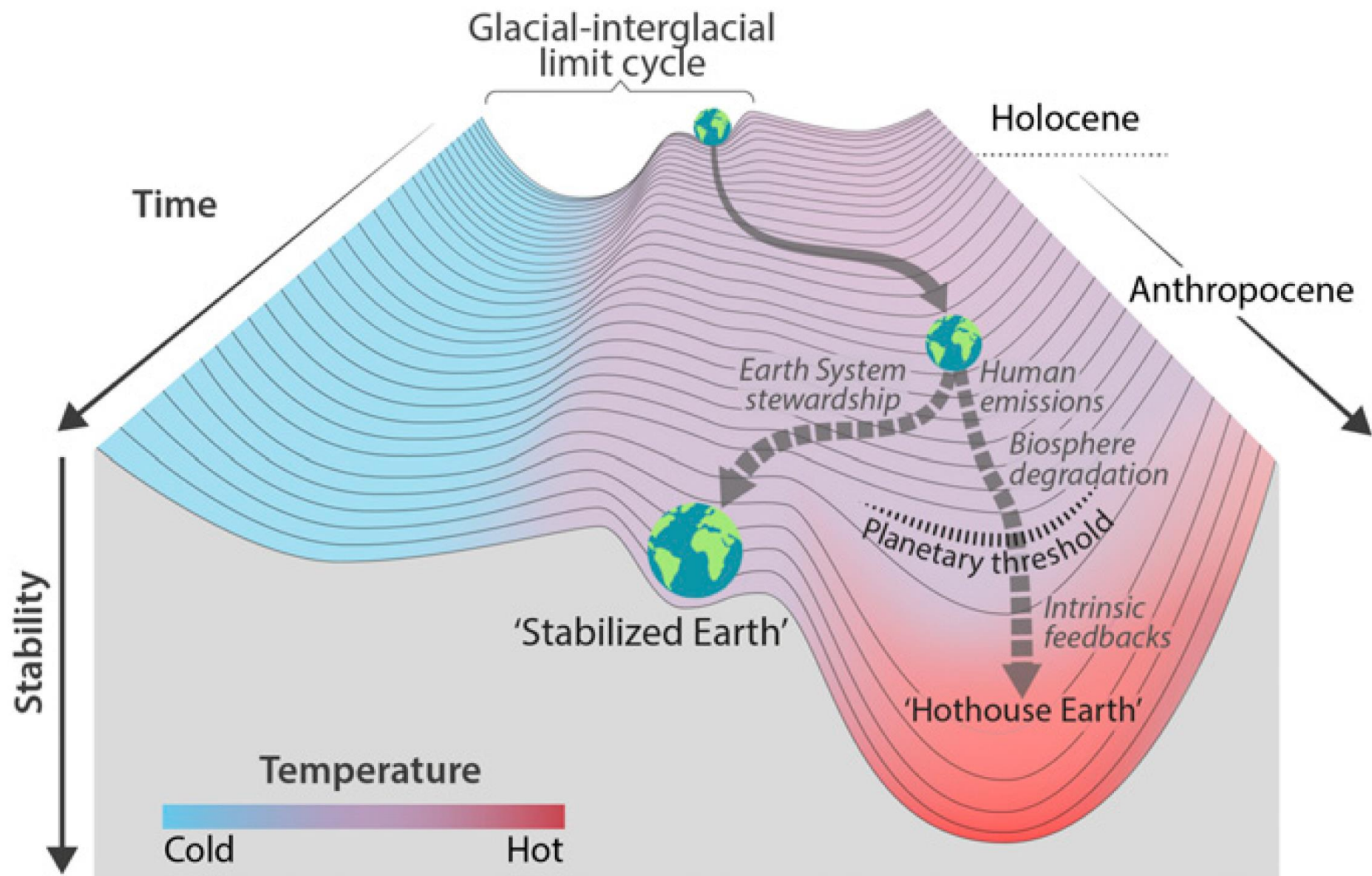

🕒 This article is 2 months old

🔗 23k
💬 249

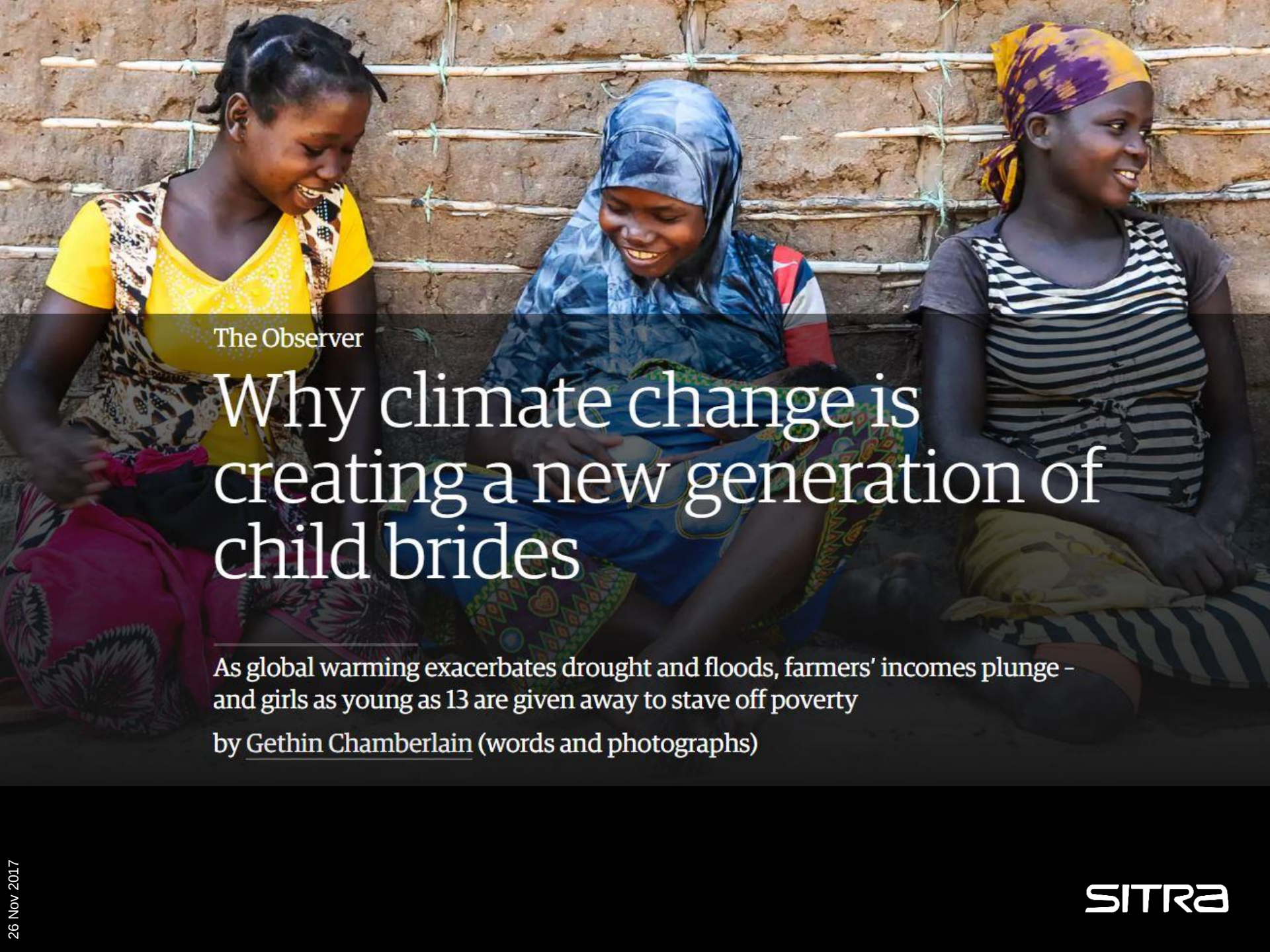
📌 Successive droughts, like those seen in sub-Saharan Africa, could cause millions to migrate to Europe.

Pieni ero lämpenemisessä, iso ero **tuhoissa**

Kahden asteen lämpeneminen tarkoittaisi 1,5 asteen lämpenemiseen verrattuna...

- 1 ...tuplasti niin suuria haittoja luonnon monimuotoisuudelle
- 2 ...tuplasti niin suurta pudotusta kalansaaliisiin
- 3 ...tuplasti niin moni ihminen kärsimään vesipulasta
- 4 ...pohjoinen jäämeri 10 x niin usein jäättömänä kesäisin

A photograph of three young women sitting on the ground against a mud-brick wall. The woman on the left is wearing a yellow top and a patterned skirt, looking down at something in her hands. The woman in the middle is wearing a blue headscarf and a blue patterned dress, smiling and looking towards the woman on the right. The woman on the right is wearing a purple and yellow headscarf and a black and white striped top, also smiling and looking towards the woman in the middle. The wall behind them is made of mud bricks with horizontal wooden poles or sticks embedded in it.

The Observer

Why climate change is creating a new generation of child brides

As global warming exacerbates drought and floods, farmers' incomes plunge - and girls as young as 13 are given away to stave off poverty

by Gethin Chamberlain (words and photographs)

**Miten voimme tehdä
mahdottomasta
mahdollista?**

Jos ilmastokriisin ratkaiseminen on mahdollista...

- 1 ...luonnonontieteellisesti
- 2 ...teknisesti
- 3 ...taloudellisesti

Jos ilmastokriisin ratkaiseminen on mahdollista...

- 1 ...luonnonontieteellisesti
- 2 ...teknisesti
- 3 ...taloudellisesti

Meidän täytyy muuttaa “vain”
politiikka

Monta asiaa on pidetty “mahdottomana” ennenkin

- 1 Naisten äänioikeus
- 2 Orjuuden lakkauttaminen
- 3 Neuvostoliiton romahdus
- 4 Trumpin valinta presidentiksi
- 5 Hallituksen työllisyystavoite

Mitä **ilmastokriisin** ratkaisemiseen tarvitaan?

- 1 Kansainvälisiä, eurooppalaisia, kansallisia vai paikallisia päätöksiä?
- 2 Nykyisten ratkaisujen laajempaa käyttöönottoa vai uusien innovaatioiden kehittämistä?
- 3 Yksilöiden valintoja vai yhteiskunnallisia päätöksiä?
- 4 Vähemmän lentämistä vai kasvispainotteisempaa ruokaa? Sähköautoja vai biopolttoaineita?

Mitä **ilmastokriisin** ratkaisemiseen tarvitaan?

- 1 Kansainvälisiä, eurooppalaisia, kansallisia vai paikallisia päätöksiä?
- 2 Nykyisten ratkaisujen laajempaa käyttöönottoa vai uusien innovaatioiden kehittämistä?
- 3 Yksilöiden valintoja vai yhteiskunnallisia päätöksiä?
- 4 Vähemmän lentämistä vai kasvispainotteisempaa ruokaa? Sähköautoja vai biopolttoaineita?

Kyllä

Yhteenveto

1

Ilmastokriisi **muuttaa kaiken**

2

Ilmastokriisin ratkaiseminen on **mahdotonta**

3

Meidän pitää tehdä **mahdottomasta mahdollista**

4

Kaikkia tarvitaan – heti

Kiitän